

Wprowadzenie

Problematyka zeszytu „Białostockich Studiów Prawniczych” vol. 22(1) dotyczy modeli postępowania dyscyplinarnego wybranych grup zawodowych w świetle standardów rzetelnego procesu. Jest ona efektem badań statutowych realizowanych od 2013 r. przez Katedrę Postępowania Karnego Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. W ramach projektu badawczego przeprowadzono 17 marca 2014 r. ogólnopolskie seminarium naukowe pt. „Modele postępowania dyscyplinarnego w świetle zasad rzetelnego procesu”. Dyskusja naukowa zaowocowała złożeniem artykułów przez przedstawicieli doktryny procesu karnego z wiodących ośrodków naukowych w Polsce oraz pracowników i doktorantów Katedry Postępowania Karnego.

Problematyka podjęta w niniejszym zeszycie jest istotna ze względu na fakt, iż odpowiedzialność dyscyplinarna stanowi z jednej strony przejaw samorządności poszczególnych grup zawodowych, z drugiej zaś – jako forma represji – zawsze była postrzegana w perspektywie konstytucyjnej oraz przez pryzmat wymogów rzetelnego procesu określonych w art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Podkreślić należy również, iż procedury dyscyplinarne przeszły w ostatnich latach istotną ewolucję wynikającą bądź z bezpośrednich zmian regulujących je przepisów, bądź też pośredniego wpływu, jakie wywarły na nie nowelizacje kpk. dokonane w latach 2015-2016.

Tematyka artykułów naukowych koncentruje się na materialnych lub proceduralnych aspektach modeli odpowiedzialności dyscyplinarnej przyjętych w korporacjach prawniczych – prokuratorów, radców prawnych i adwokatów. Interesująco na tym tle przedstawia się publikacja poświęcona reżimowi odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego analizowanemu w świetle koncepcji rzetelnego procesu. Szczegółowej analizie poddano także ewolucję wybranych procedur dyscyplinarnych w świetle konwencyjnego i konstytucyjnego standardu prawa do sądu. Uniwersalny charakter mają rozważania ujęte w artykule poświęconym uregulowaniu w prawie polskim instytucji przewinienia dyscyplinarnego mniejszej wagi. Przedmiotem rozważań jest również problem koincydencji postępowania karnego i dyscyplinarnego analizowany w kontekście przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Metody badawcze przyjęte przez poszczególnych Autorów w ich opracowaniach nie ograniczają się jedynie do analizy dogmatycznej. Ze względu na fakt, iż w większości są oni członkami określonych grup zawodowych, uwzględniają w swoich rozważaniach także praktyczne aspekty funkcjonowania postępowań dyscyplinarnych przyjętych w korporacjach.

Piszący niniejsze słowa ośmielają się wyrazić nadzieję, że oddawany Czytelnikowi kolejny numer „Białostockich Studiów Prawniczych” i zamieszczone w nim artykuły stanowią będą istotny wkład w rozważania naukowe dotyczące problematyki zgodności procedur dyscyplinarnych z wymogami rzetelnego procesu, zaś lektura tego numeru pozwoli na głębszą refleksję naukową nad tym zagadnieniem.

Cezary Kulesza, Dariusz Kuźelewski
Redaktorzy tematyczni tomu